

एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखालील राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडयामधील गर्भवती स्त्रिया, स्तनदा माता व किशोरवयीन मुली यांना "सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन" हे औषध पुरवठा करण्यासाठी निधी उपलब्ध करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय, क्र.मबावि-२००८/ प्र.क्र. ४७/का.८
मंत्रालय, मुंबई-३२
दिनांक:-२७ मार्च, २००८

- वाचा:-** १) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्र. बीयुडी-२००७/ प्र.क्र.१० /का.७, दि. २१ एप्रिल, २००७
- २) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.एबाविसेयो/ का२/१०६९/२००७, दि. १९ जुलै, २००७.
- ३) महिला व बाल विकास विभाग यांची नस्ती क्र. एबावि-२००७/प्र.क्र.१८३/का.५ अन्वये प्राप्त प्रस्ताव दि.२५.३.२००८.

प्रस्तावना :- एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखालील राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पांमध्ये कुपोषण व बालमृत्युचे प्रमाण जास्त आहे. गरोदरपणाच्या कालावधीत गर्भवती स्त्रिया, स्तनदा माता व किशोरवयीन मुली यांना योग्य आहार व औषधोपचार मिळत नाही. त्यामुळे जन्मतःच बालके कुपोषित असतात. तसेच गरोदरपणाच्या कालावधीत स्त्रिया कुपोषित असल्याने मृत बालके जन्माला येतात. त्यामुळे कुपोषण व बालमृत्यू यांचे प्रमाण कमी करण्यासाठी गर्भवती स्त्रिया, स्तनदा माता व किशोरवयीन मुली यांना "सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन" हे औषध दर करारानुसार, १५० दिवस गर्भवती स्त्रिया, स्तनदा माता १,२६,९४० लाभार्थी व किशोर वयीन मुली २,५३,८८० लाभार्थी यांना पुरविण्याचा प्रस्ताव संदर्भित क्र. ३ अन्वये आदिवासी विभागास प्राप्त झाला त्यासाठी निधी आदिवासी उपयोजनेतून उपलब्ध करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :- एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेखाली राज्यातील ५९ आदिवासी प्रकल्पांतील अंगणवाडयामधील गर्भवती स्त्रिया, स्तनदा माता व किशोरी मुलींना आणि बालकांना प्रति लाभार्थी प्रतिदिन १५ मिली "सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन" याप्रमाणे १५० दिवस "सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन" देण्यासाठी रु.१५,९६,३०,०००/- (अक्षरी रुपये पंधरा कोटी शेंब्रव लाख तीस हजार फक्त) इतका निधी उपलब्ध करून देण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. सदर निधी आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे. आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांनी सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिनची खरेदी करताना खालील अटी विचारात घेण्यात याव्यात :-

- i) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांनी सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन खरेदीची कार्यवाही विहित कार्यपद्धतीनुसार करावी .
- ii) बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन पुरवठ्यासंदर्भात खात्री करुन त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांना सादर करावा. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना यांनी एकत्रित अहवाल आदिवासी विकास विभागास व महिला व बाल विकास विभागास सादर करावा.
- iii) या निधीतून खरेदी करुन पुरवठा करण्यात यावयाच्या सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिनचा खाली नमूद केल्याप्रमाणे संपूर्ण तपशील महिला व बाल विकास विभागाने दि. ३०.६.२००८ पर्यंत आदिवासी विकास विभागास सादर करावा.

- १) या औषधाच्या दरकरारात अंगणवाडीपर्यंत पोहोच करण्याच्या खर्चाचाही समावेश असावा. अंगणवाडीनिहाय वाटप केल्यानंतर त्याची स्टॉक नोंदवहीत नोंद घ्यावी व त्या नोंदीच्याच आधारे वितरकास देयके अदा करण्यात यावीत. तसेच या सिरप माल्टवर एक्साईज ड्युटी कमी झाल्यास त्याप्रमाणे दरकरार किमत कमी करुन पुरवठादारांना रक्कम अदा करण्यात यावी. दि.२८-३-२००८ रोजी प्रचलित एक्साईज ड्युटीनुसार एक्साईज लागू राहतील.
- (२) सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन हे औषध अंगणवाड्यांना पुरवितांना त्या औषधाची शेवटीची तारीख ही लांबची असावी. (किमान २ वर्ष असावी)
- (३) एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पनिहाय वाटप दिनांक व साठा नोंदवहीत नोंद क्रमांक असावा.
- (४) राज्यस्तरावर, एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प स्तरावर व अंगणवाडी स्तरावर प्राप्त पुरवठ्याचा साठा नोंदवहीत नोंदी घेतल्या असल्यास त्याचा दिनांक निहाय तपशील द्यावा.
- (५) सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिनच्या वापरानंतर अंगणवाडीतील लाभार्थ्यांच्या आरोग्यावर होणा-या सकारात्मक परिणामाबाबत सविस्तर तपशील द्यावे.
- (६) सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन हे औषध आदिवासी भागातील अंगणवाड्यांमार्फत आदिवासी गर्भवती महिला, स्तनदा माता व किशोरवयीन मुली यांना दोन टप्यात (एक महिन्याच्या अंतराने) एका टप्यात जास्तीत जास्त ९० दिवस पुरविण्यात यावे.
- (७) सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन या औषधाचा कोणताही विपरीत परिणाम होणार नाही याची काळजी महिला व बाल विकास विभागाने व आरोग्य विभागाने घ्यावी.
- (८) कोणत्या अंगणवाड्यांना किती सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमिन हे औषध पुरविण्यात आले याची अंगणवाडी निहाय व दिनांक निहाय माहिती आदिवासी विकास विभागास ३० एप्रिल २००८ पर्यंत द्यावी.

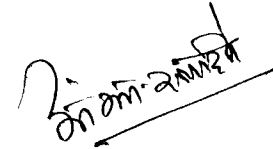
- (९) अंगणवाड्यात वाटप केलेल्या सिरप माल्ट एक्स्ट्रॅक्ट विथ व्हिटॅमीन या औषधांचे प्रत्येक जिल्ह्यातून महिला व बाल कल्याण विभागाने १० नमुने Random basis वर गोळा करून त्या औषधांची अन्न व औषधे प्रशासनामार्फत तपासणी करून घ्यावी.
- (१०) महिला व बाल कल्याण विभागाने आरोग्य विभागाच्या सहकार्याने कमीत कमी १०० अंगणवाड्यांना माल्ट सिरपचे परिणामासाठी संशोधन करण्यासाठी ५०% लाभार्थ्यांना सिरप माल्ट द्यावे व ५०% लाभार्थ्यांना सिरप माल्ट देऊ नये. या लाभार्थ्यांचे वजन, वाढ, रक्त तपासणी तसेच व्हिटॅमिन अ व ड चे रक्त नमुने घ्यावे व याचे परिणाम ३ महिन्यांनंतर प्रसिध्द करावे. लाभार्थ्यांचे वजन दहा दहा दिवसांनी निरीक्षण करावे. संशोधनासाठी तज्ञांची एक समिती नेमावी व या समितीने संशोधन करून ६ महिन्यांत अहवाल सादर करावा.

iv) खरेदी वाटप (पुरवठा) व विनियोगामध्ये काही अनियमितता झाल्यास त्याची संपूर्ण जबाबदारी महिला व बाल कल्याण विभागाची राहिल,

३. यावरील खर्च मागणी क्र. टी-५, मुख्य लेखाशिर्ष -२२३६- पोषण आहार- पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- जनजाती क्षेत्र उपयोजना-०२- पोषण- अन्न व पेये वितरण- १०१-विशेष पोषण आहार कार्यक्रम (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम १९६१ च्या कलम १२३ व २६१ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान- ३१-सहाय्यक अनुदाने (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२३६ ०२९७)" या लेखाशीर्षाखाली सन २००७-०८ यावर्षाच्या मंजूर अनुदानातून आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई यांना रोखीने अदा करण्यासाठी मुक्त करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २००८०३२७१५३८१२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(झं. सा. रणदिवे)
कार्यासन अधिकारी

प्रति,

सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
महासंचालक, राजमाता जिजाऊ माता-बाल आरोग्य व पोषण मिशन, औरंगाबाद
आयुक्त, एकात्मिक बालविकास सेवा योजना, कोकण भवन, नवी मुंबई/ पुणे
संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावती.

जिल्हाधिकारी, अमरावती, नाशिक, गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जि.प. अमरावती, नाशिक, गडचिरोली, नंदूरबार, ठाणे
सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
महालेखापाल, (लेखा परिक्षा)/ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
सहाय्यक कोषागार अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई.
मा. मंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव
मा. मंत्री, आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव
वित्त विभाग (अर्थ-१७), मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी, महिला बालविकास विभाग (का.५), मंत्रालय, मुंबई
कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग (का.७), मंत्रालय, मुंबई
निवड नस्ती (का.८)